

UCHWAŁA NR XLVIII/321/2021
RADY GMINY KOSAKOWO
z dnia 26 stycznia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kosakowo
na lata 2021-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.)

Rada Gminy Kosakowo
uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kosakowo na lata 2021-2025” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kosakowo.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.) w art. 6 ust. 2 nakłada na gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kosakowo na lata 2021-2025 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji tożsamego programu na lata 2016-2020.

Głównym celem wprowadzanego programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Kosakowo.

Powyższy cel realizowany będzie w szczególności poprzez wzmacnianie działań profilaktycznych w zakresie przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz rozszerzenie skuteczności działań kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program przyczyni się do podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Założeniem programu pozostaje dalszy wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy, a same przypadki przemocy będą rozpoznawane wcześniej i skuteczniej, a także wzmocniony zostanie zintegrowany i efektywny system pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

Załącznik
do Uchwały nr XLVIII/321/2021
Rady Gminy Kosakowo
z dnia 26 stycznia 2021 roku

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Gminie Kosakowo
na lata 2021-2025**

Kosakowo, styczeń 2021

Spis treści

Spis treści.....	- 2 -
I. Organizacja Programu	- 3 -
1. Kontekst powstania programu.....	- 3 -
2. Adresaci Programu.....	- 3 -
II. Podstawy prawne realizacji Programu.....	- 4 -
III. Diagnoza.....	- 7 -
1. Przemoc w rodzinie - ogólna charakterystyka zjawiska.....	- 7 -
2. Statystyki krajowe.....	- 7 -
3. Stosunek do zjawiska przemocy w rodzinie.....	- 8 -
4. Doświadczanie przemocy.....	- 9 -
5. Bycie świadkiem przemocy.....	- 9 -
6. Bycie sprawcą przemocy w rodzinie.....	- 10 -
7. Zjawisko przemocy - nowe tendencje i wyzwania.....	- 10 -
IV. Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne realizacji Programu	- 12 -
V. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Kosakowo	- 14 -
1. Karty Monitoringu Zjawiska Przemocy w Rodzinie za lata 2017 - 2019.....	- 14 -
2. Zespół Interdyscyplinarny.....	- 18 -
VI. Prognoza.....	- 26 -
1. Założenia.....	- 26 -
2. Metody.....	- 26 -
3. Obszar.....	- 26 -
4. Cel główny, cele operacyjne i kierunki działania w poszczególnych obszarach.....	- 27 -
Obszar 1. Profilaktyka	- 27 -
Obszar 2. Interwencja i wsparcie.....	- 28 -
Obszar 3. Gminny system.....	- 29 -
Matryca strategiczna Programu	- 31 -
VII. Metody i środki realizacji Programu.....	- 34 -
1. Termin realizacji programu.....	- 34 -
2. Realizatorzy i partnerzy programu.....	- 34 -
3. Koszty realizacji programu.....	- 34 -
VIII. Monitoring i ewaluacja Programu.....	- 35 -
IX. Przewidywane efekty.....	- 36 -

I. Organizacja Programu

1. Kontekst powstawania Programu

Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy do zadań gminy na zasadach określonych m.in. w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest zadaniem własnym gminy wynikającym z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ustawa zakłada propagowanie modelu rodziny wolnej od przemocy, dbanie o dobro dzieci, młodzieży i innych osób zależnych doznających przemocy w rodzinie, podnoszenie jakości działań systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zintegrowanie działań wspierających przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Prace nad stworzeniem *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kosakowo na lata 2021- 2025* (Program) zostały przeprowadzone w miesiącach sierpień – listopad 2020 roku. Program jest rozwinięciem i kontynuacją *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizowanego w latach 2016-2020*.

Program jest spójny ze *Strategią Rozwoju Gminy Kosakowo do roku 2030, z perspektywą do roku 2040* oraz jest częścią *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kosakowo na lata 2021-2027*.

Przy opracowaniu Programu opierano się na wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021.

2. Adresaci Programu

Problemy związane z przemocą w rodzinie najczęściej dotyczą zjawiska przemocy domowej. Można wyróżnić m.in. przemoc rodziców wobec dziecka, przemoc wobec partnera w związku, przemoc wobec osób starszych, zależnych w rodzinie. Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Kosakowo, którzy spotykają się z tym problemem oraz jego konsekwencjami, a także do wszystkich zainteresowanych tą problematyką, w szczególności do:

- osób doznających przemocy w rodzinie, członków rodzin tj. współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych, dzieci, młodzież oraz inne osoby zależne (m.in. osoby starsze, z niepełnosprawnościami), zagrożone dyskryminacją,
- osób stosujących przemoc w rodzinie,
- osób będących świadkami przemocy w rodzinie,
- rodzin zagrożonych przemocą, rodzin w kryzysie okołorozwodowym,
- osób/instytucji świadczących pomoc na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc.

II. Podstawy prawne realizacji Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kosakowo na lata 2021-2025 jest spójny z polityką społeczną i zdrowotną z poziomu krajowego i regionalnego, a jego założenia są zgodne ze strategicznymi dokumentami polityki społecznej Gminy Kosakowo.

Przy tworzeniu Programu uwzględniano poniższe gminne dokumenty:

- Strategia Rozwoju Gminy Kosakowo do roku 2030, z perspektywą do roku 2040,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kosakowo na lata 2021-2027,
- Diagnoza Społeczno-Gospodarcza Gminy Kosakowo w latach 2015-2019,
- Diagnoza lokalnych problemów społecznych w Gminie Kosakowo w roku 2020,
- Raport o stanie Gminy Kosakowo w latach 2018, 2019,
- Raport z badania ankietowego mieszkańców Gminy Kosakowo, 2020,
- Uchwała Nr XXIII/166/2019 Rady Gminy Kosakowo z dnia 12 grudnia 2019 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020,
- Uchwała Nr XXIV/24/2016 Rady Gminy Kosakowo z dnia 21 kwietnia 2016 roku w sprawie: przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020”,
- Uchwała Nr XIV/92/2019 Rady Gminy Kosakowo z dnia 23 maja 2019 r. w sprawie: przyjęcia Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021,
- Uchwała IV/7/2011 Rady Gminy Kosakowo z dnia 1 lutego 2011 r. w sprawie: wieloletniego programu współpracy Gminy Kosakowo z organizacjami pozarządowymi,
- Program Współpracy Gminy Kosakowo z organizacjami pozarządowymi 2017, 2018, 2019,
- Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kosakowie. Pomoc społeczna 2017, 2018, 2019,
- Ocena zasobów pomocy społecznej Gminy Kosakowo na rok 2017, 2018, 2019,
- MRPiPS-03 Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za 2017, 2018, 2019,
- Sprawozdania z wykonania uchwały dot. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2017, 2018, 2019,
- Sprawozdanie z realizacji uchwały Rady Gminy Kosakowo dot. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kosakowo na rok 2017, 2018, 2019,
- Sprawozdanie Wójta Gminy Kosakowo z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi w roku 2017, 2018, 2019.

Realizacja Programu przebiegać będzie zgodnie z uwarunkowaniami prawnymi znajdującymi się w aktach prawnych z poziomu międzynarodowego, krajowego i regionalnego.

Międzynarodowe akty prawne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Problem przemocy w rodzinie został dostrzeżony i zdiagnozowany także w innych państwach na całym świecie, czego wyrazem są podejmowane działania organizacji międzynarodowych, w tym m.in. Organizacji Narodów Zjednoczonych, czy też Rady Europy, w celu ograniczenia tego zjawiska. W szczególności należy tu wskazać na akty prawa międzynarodowego, zmierzające do przeciwdziałania przemocy wobec kobiet i dzieci oraz przemocy w rodzinie, w tym m.in.:

Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ):

- Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 18 grudnia 1979r.,
- Konwencja o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.,
- Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej z 11 maja 2011 r.,
- Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z dnia 20 grudnia 1993 roku Rezolucja 48/104 Zgromadzenia Ogólnego ONZ,
- Rezolucja A/54/4 Zgromadzenia Ogólnego ONZ – Protokół Fakultatywny do Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z dnia 6 października 1999 r.

Rady Europy:

- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (85)4 w sprawie przemocy domowej z 26 marca 1985 r.,
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (90)2 w sprawie reakcji społecznych na przemoc w rodzinie z 15 stycznia 1990 r.,
- Rekomendacja Rady Europy 1450 (2000) dotycząca przemocy wobec kobiet w Europie,
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy Rec. (2002)5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z 30 kwietnia 2002 r.

Unii Europejskiej:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar (Dz. Urz. UE L 101 z 15.04.2011, s. 1),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/99/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie europejskiego nakazu ochrony (w sprawach karnych) (Dz. Urz. UE L 338 z 21 grudnia 2011, s. 2),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępująca decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW (Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2011, s. 1),

- Dyrektywa 2012/29/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, s. 57).

Program jest spójny z aktami prawa i ze strategicznymi dokumentami krajowej i regionalnej polityki społecznej i zdrowotnej.

Dokumenty krajowe:

- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1517),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 523 i 568),
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1575 i 1578.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2020 r. poz. 218 i 956),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209 poz. 1245).
- Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020, w tym:
  - Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii,
  - Krajowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020,
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w roku 2021,
- Program Ograniczania Przemocy i Aspołecznych Zachowań Razem Bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018-2020.

Dokumenty regionalne:

- Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020,
- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2017-2020,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2020,
- Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie puckim na lata 2016 – 2025.

III. Diagnoza

1. Przemoc w rodzinie – ogólna charakterystyka zjawiska

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc w rodzinie jako:

„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Typowe formy przemocy to przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna oraz zaniedbanie.

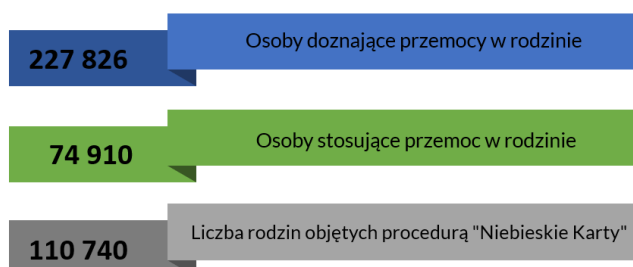
Przemoc jest zjawiskiem społecznym; oznacza to, że nawet, gdy przemoc dotyczy jednej osoby, cierpi na tym nie tylko ta osoba, ale także jej otoczenie – bliscy, znajomi, rodzina. Przemoc jest zjawiskiem występującym nie tylko w domu, ale również w miejscu pracy, w szkole, w grupie rówieśniczej. Zjawisko to ma więc charakter interdyscyplinarny i leży ono w kręgu zainteresowania przedstawicieli różnych środowisk: pracowników socjalnych, policjantów, asystentów rodziny, psychologów, socjologów, prawników i innych.

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia, a który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalne statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy, a problematyka przemocy traktowana jest jako sprawa wstydliva, drażliwa, skrywana w czterech ścianach domu, stąd proces badawczy napotyka na bariery metodologiczne.

2. Statystyki krajowe

Kluczowe dane o zjawisku przemocy w rodzinie w Polsce w 2019 roku pochodzą ze Sprawozdania z Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020.

Rysunek 1 Zjawisko przemocy w Polsce 2019 roku

Źródło: Sprawozdanie z 2019 roku z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020.

Ze Sprawozdania z Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020 za rok 2019 wynika, że liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę wyniosła 94 716, w tym przez przedstawicieli:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej – 12 083,
- Policji – 74 313,
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych – 2 813,
- oświaty – 4 849,
- ochrony zdrowia – 658.

Instytucją, która najczęściej uruchamiała procedurę „Niebieskie Karty” była Policja (78,46 %). Na drugim miejscu pod względem liczby uruchomionych procedur znaleźli się przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (12,76 %). Do sporadycznych przypadków należało uruchomienie procedury przez pracowników ochrony zdrowia (0,67 %).

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – A” nieznacznie wzrosła w stosunku do 2018 r. (o 1 408).

Badanie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia pokazało, iż wysoko oceniane jest interdyscyplinarne podejście w zakresie pomocy udzielanej osobom krzywdzonym. Pozytywnie oceniana jest praca zespołów interdyscyplinarnych oraz współpraca interdyscyplinarna na poziomie gmin, prowadzona w celu obejmowania kompleksowym wsparciem osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Badania pokazały, że procedura „Niebieskie Karty” jest zdecydowanie podstawowym narzędziem, wykorzystywanym w procesie obejmowania wsparciem osób doznających różnego rodzaju przemocy w rodzinie. Świadczą o tym nie tylko opinie wyrażane na jej temat przez pracowników instytucji pomocowych, ale także to, że aż 90% badanych osób doznających przemocy w rodzinie, które objęte były pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji była, bądź jest objęta działaniem tej procedury.

3. Stosunek do zjawiska przemocy w rodzinie

Badanie zrealizowane w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej pn. „Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie” pokazało, że zwiększa się świadomość Polaków na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jak i mechanizmów doznawania przemocy.

Na poziomie deklaratywnym zdecydowana większość Polaków nie myśli o przemocy w rodzinie w sposób stereotypowy i potrafi zidentyfikować zachowania, które świadczą o występowaniu przemocy.

Badanie pokazało, że ok. 85% - 90% Polaków identyfikuje różne sytuacje, które świadczą o występowaniu przemocy jako nieakceptowalne, co może świadczyć o coraz większej świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Nadal jednak około 10% dorosłych osób uznaje różnego rodzaju zachowania przemocowe za normalne. W ciągu ostatnich 10 lat zmniejszył się odsetek osób, które uważają, że są sytuacje, że dziecku trzeba dać klapsa (z 78% do 61%). W szczególności mniej jest osób, które są w swych opiniach zdecydowane (spadek z 28% do 12%).¹

Kobiety i mężczyźni nieco różnią się w tym, jak postrzegają przemoc. W największym stopniu różnice dotyczą stwierdzenia „Rodzice mają prawo bić swoje dzieci”, z którym zgadza się 13% mężczyzn i 5% kobiet. Ogólną regułą jest to, że mężczyźni w większym zakresie akceptują dopuszczalność analizowanych w badaniu przejawów przemocy.

4. Doświadczanie przemocy

Według Polaków przemoc w rodzinie jest zjawiskiem stosunkowo częstym. Co trzeci badany przyznaje, że w dzieciństwie doświadczył przemocy psychicznej oraz fizycznej. Niemal co czwarty badany był w dzieciństwie świadkiem przemocy psychicznej w swoim domu. Podobny odsetek (23%) to osoby, w których domach w dzieciństwie występowała przemoc fizyczna.

W opinii ankietowanych najbardziej rozpowszechniona jest przemoc psychiczna. 9% osób (a więc co jedenasta) sądzi, że dotyczy niemal każdego gospodarstwa domowego, a kolejne 25% jest zdania, że dotyczy dużej części tj. ponad połowy. Jeśli chodzi o przemoc fizyczną, to w jej przypadku jako zjawisko co najmniej częste postrzegają ją 24% ankietowanych.²

Niemal co piąty badany (19%) doświadczył jakiegokolwiek rodzaju przemocy wiele razy w ciągu całego swojego życia. 28% badanych doświadczyło przemocy kilka razy, a 10% raz. Eksperti uważają, że przemoc w rodzinie jest w naszym kraju zjawiskiem częstym i w dużym stopniu niedoszacowanym, bo wiele jej przypadków nie wychodzi na jaw.

5. Bycie świadkiem przemocy

Osoby, które uważają, że z różnych powodów lepiej nie wtrącać się w życie rodzin dotkniętych przemocą stanowią około kilkunastu procent ogółu społeczeństwa. Zdaniem ekspertów w praktyce waga tego problemu jest większa, bo ludzie, którzy realnie obserwują przemoc w swoim otoczeniu, rzeczywiście boją się reagować lub też nie wiedzą, co powinni zrobić.

---

¹ Przemoc domowa wobec dzieci, Komunikat CBOS Nr 49/2019, [z:] https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2019/K_049_19.PDF

² „Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie” Raport Kantar Polska dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2019

Z tego względu działania edukacyjne i kampanie społeczne powinny koncentrować się również na świadkach przemocy i na tym, jak należy reagować, w sytuacji bycia świadkiem przemocy.

6. Bycie sprawcą przemocy w rodzinie

30% respondentów potwierdza bycie sprawcą przemocy w rodzinie – jednokrotnym 9%, kilkakrotnym 17% i wielokrotnym 3%. Oznacza to, że ponad 9 mln Polaków przyznaje się do stosowania przemocy w rodzinie, a około 6 mln było w takiej sytuacji kilku lub wielokrotnie. Co trzeci badany respondent posiadający własne dziecko przyznał, że przynajmniej raz w życiu stosował wobec dziecka przemoc fizyczną (35,3%), 26,2% osób przyznała, że wobec własnych dzieci stosowała przemoc psychiczną.

Z badania pn. „Skuteczność oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie” zrealizowanego w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wynika wysoka skuteczność oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie. Programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oceniane są jako skuteczne przez osoby prowadzące programy oraz przez członków zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych. Dlatego rekomenduje się dalszy rozwój i upowszechnianie realizacji tych programów dla sprawców przemocy w rodzinie jako jednej z podstawowych form wsparcia rodziny doświadczającej przemocy. Zasadnym jest również podjęcie działań zmierzających do zapewnienia ciągłości realizacji programów, aby maksymalnie skrócić okres oczekiwania na udział w programie.

7. Zjawisko przemocy – nowe tendencje i wyzwania

- Problem przemocy przestaje być postrzegany jako ten, który musi być "załatwiany w czterech ścianach", "za zamkniętymi drzwiami" - osoby doświadczające przemocy częściej zaczynają same szukać pomocy.
- Osoby z otoczenia zaczynają zgłaszać przypadki przemocy "za ścianą" - "mówią, bo boją się oskarżenia o brak interwencji".
- Większa świadomość swoich praw wśród osób doświadczających przemocy determinuje do ich dochodzenia i egzekwowania.
- Medialność tematu powoduje, że przemoc w rodzinie przestaje być społecznym tabu, czymś wstydliwym i odosobnionym, a to ułatwia mówienie o nim.

"Nowe" osoby doświadczające przemocy:

- dzieci - często cicha przemoc będąca wynikiem trudnych doświadczeń rodziców z dzieciństwa; wciąż pokutuje przekonanie, że dziecko jest własnością rodziców, a poprzez to mają oni prawo wymierzać kary cielesne;
- osoby starsze - doświadczają przemocy ze strony: a) dorosłych, uzależnionych od nich finansowo, bezrobotnych dzieci, b) opiekunek;
- osoby niepełnosprawne;

- rodzice - zarówno ze strony pełnoletnich jak i nieletnich dzieci;
- mężczyźni;
- uczniowie szkół – przemoc rówieśnicza, ze strony innych uczniów, przemoc wśród dziewcząt, cyberprzemoc.

„Nowe” osoby stosujące przemoc

- młodzież,
- nieletni,
- dzieci - wobec rodziców, samotnych matek,
- kobiety - często manipulują, stosują przemoc psychiczną.

Środowiska, rodziny o wysokim stopniu zagrożenia przemocą:

- rodziny posiadające kredyty, duże zobowiązania finansowe powodujące silną niepewność i niskie poczucie bezpieczeństwa;
- młode małżeństwa, które nie radzą sobie z ilością obowiązków, nowych problemów, nie potrafią ich rozwiązać;
- rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi;
- rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym, w których występuje bezrobocie, duże niezaspokojenie różnych potrzeb i nasilenie frustracji;
- rodziny z problemem alkoholowym, uzależnieniami, chorobą psychiczną;
- małżeństwa przeżywające kryzys okołorozwodowy.

IV. Uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne realizacji Programu

Od stycznia 2021 roku wchodzi w życie kolejny Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W porównaniu z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 rekomenduje się następujące nowe rozwiązania, które zostały uwzględnione przy tworzeniu *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kosakowo na lata 2021-2025*:

- Wprowadzenie działania w zakresie współpracy między instytucjami samorządowymi, a sektorem pozarządowym w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie, co powinno przyczynić się rozwoju tych działań;
- Rozszerzenie dotychczas podejmowanych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w środkach masowego przekazu o nowe kanały informacji i komunikacji poprzez dodanie nowego zadania, dzięki któremu powinno dojść do ograniczania treści przemocowych w Internecie i mediach społecznościowych;
- Dokonanie aktualizacji wskaźników dotyczących realizacji procedury „Niebieskie Karty”, które w sposób precyzyjny określą liczbę osób doznających przemocy w rodzinie, jak również pozwolą na określenie liczby rodzin dotkniętych poszczególnymi rodzajami przemocy (przemocą: psychiczną, fizyczną, seksualną);
- Wzmocnienie działań dotyczących programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie poprzez podkreślenie zasadności całorocznej dostępności do uczestnictwa w tej formie wsparcia;
- Wprowadzenie możliwości opracowania innych, uzupełniających programów dla sprawców przemocy w rodzinie po zakończeniu ich uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych;
- Zobowiązanie marszałków województw do badania potrzeb szkoleniowych wśród członków zespołów interdyscyplinarnych czy grup roboczych, tak by szkolenia odpowiadały potrzebom osób, do których są kierowane;
- Wprowadzenie konieczności identyfikowania specjalistycznych szkoleń (min. 100 godzin dydaktycznych) umożliwiających uzyskanie certyfikatu specjalisty w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zakłada się, że postanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie rok 2021 przyczynią się do:

- Zwiększenia bezpieczeństwa osób doznających przemocy w rodzinie oraz dzięki interwencji na poziomie działań profilaktycznych, do zmniejszenia liczby rodzin znajdujących się w stanie kryzysu przemocowego.

- Wzmocnienie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez m.in. podnoszenie kwalifikacji przedstawicieli lokalnych instytucji i organizacji pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przy tworzeniu *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kosakowo na lata 2021-2025* uwzględniono także wnioski, które wskazano w Sprawozdaniu z realizacji *Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020* w Gminie Kosakowo.

Dotyczą one poniższych zagadnień:

- Kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami.
- Rozwój współpracy o charakterze ponadgminnym.
- Wdrażanie standardów związanych z przeciwdziałaniem przemocy m.in. poprzez wykorzystanie pracy socjalnej oraz planu pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie.
- W związku z rosnącą skalą zjawiska przemocy w rodzinie i koniecznością włączania nowych osób w skład grup roboczych pracujących z rodzinami, konieczne jest prowadzenie cyklicznych szkoleń z realizacji przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
- Profilaktyka powinna być realizowana poprzez stosowanie określonej strategii działań alternatywnych. Stworzenie możliwości zorganizowania różnorodnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci poprzez utworzenie placówki/świetlicy wsparcia dziennego. Dzięki prowadzonym zajęciom dzieci nabywałyby m.in. umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją i spowodowanym przez nią stresem. Jednocześnie prowadzone byłyby działania edukacyjne wobec rodziców poprzez organizację wspólnych wyjazdów, uroczystości i okolicznościowych imprez. Powyższe działania przyczynią się do systematycznej edukacji środowiska i utrwalania pozytywnych wzorców rodziny bez przemocy.
- Zapewnienie konsultacji psychologicznych dla osób podejrzanych o stosowanie przemocy. Priorytetowe cele to zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla rodzin, w których występują problemy uzależnień i przemocy w wyniku uzależnień.

Nowy Program Gminny, zgodnie z wytycznymi Krajowego Programu koncentruje się na rozwiązaniach, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie następujących celów:

1. Wzmocnienie działań profilaktycznych w zakresie przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie skuteczności ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Rozszerzenie skuteczności działań kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.
4. Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Kosakowo

Problematyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest regulowana w Gminie Kosakowo w oparciu o *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020* (Uchwała XXIV/24/2016 Rady Gminy Kosakowo z dnia 21 kwietnia 2016 roku).

Skala problemu przemocy w rodzinie w Gminie Kosakowo została określona na podstawie informacji uzyskanych z danych statystycznych:

- ze sprawozdań Policji i Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Kosakowo w latach 2017-2019,
- ze sprawozdań z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kosakowie. Pomoc społeczna 2017, 2018, 2019,
- z dokumentów - Ocena zasobów pomocy społecznej Gminy Kosakowo na rok 2017, 2018, 2019,
- z dokumentów - MRPiPS-03 Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za 2017, 2018, 2019,
- ze sprawozdań z realizacji uchwały Rady Gminy Kosakowo dot. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2017, 2018, 2019,
- ze sprawozdań z realizacji uchwały Rady Gminy Kosakowo dot. Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kosakowo na rok 2017, 2018, 2019,
- z dokumentu „Diagnoza problemów społecznych w Gminie Kosakowo w 2020 roku”.

1. Karty Monitoringu Zjawiska Przemocy w Rodzinie za lata 2017 – 2019

Działania związane z kompleksową pracą z rodziną doznającą przemocy realizowane są w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” (NK). Procedura ta została wprowadzona Ustawą o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw z dnia 10 czerwca 2010 r. (Dziennik Ustaw z dnia 3 października 2011 r. Nr 209, poz. 1245) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dziennik Ustaw z dnia 3 października 2011 r. Nr 209, poz. 1245).

Jej nadrzędnym celem jest usprawnienie pomocy udzielanej rodzinom, które borykają się z problemem przemocy, poprzez wprowadzenie interdyscyplinarnych metod pracy włączających do współpracy różne służby pracujące z osobami doznającymi przemocy i stosującymi przemoc.

Zgodnie z art. 9d, ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Z analizy Kart Monitoringu Zjawiska Przemocy w Rodzinie za lata 2017 – 2019 wynika, że w roku 2019 w Gminie Kosakowo założono 30 nowych Niebieskich Kart (jest to spadek o 2 NK w porównaniu z rokiem 2018 i wzrost o 11 NK w porównaniu z rokiem 2017). W roku 2019 prowadzono 53 procedury NK, co oznacza wzrost w stosunku do roku 2018 o 5 NK, a w stosunku do roku 2017 niemal o połowę – 26 NK.

Tabela 1 Liczba nowych Niebieskich Kart w latach 2017-2019 w Gminie Kosakowo

rok	2017	2018	2019
Liczba nowych założonych NK	19	32	30

Źródło: Karta monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie w latach 2017-2019.

Duża zmiana dokonała się w kwestii rodzaju służb wypełniających NK. Z analizowanych danych za rok 2019 wynika, że 30 nowych Niebieskich Kart wypełnionych zostało przez:

- 40% pracowników pomocy społecznej (12 NK),
- 33,3% przez Policję (10 NK),
- 16,7% przez przedstawicieli oświaty (5 NK),
- 10% przez przedstawicieli ochrony zdrowia (3 NK).

Żadnej Niebieskiej Karty nie wypełnili przedstawiciele komisji alkoholowych.

Z analizowanych danych za rok 2018 wynika, że 32 nowe Niebieskie Karty wypełnione zostały przez:

- 65,6% (21 NK) Policję,
- 28,1% (9 NK) przez pracowników pomocy społecznej,
- 6,3% (2 NK) przez przedstawicieli oświaty.

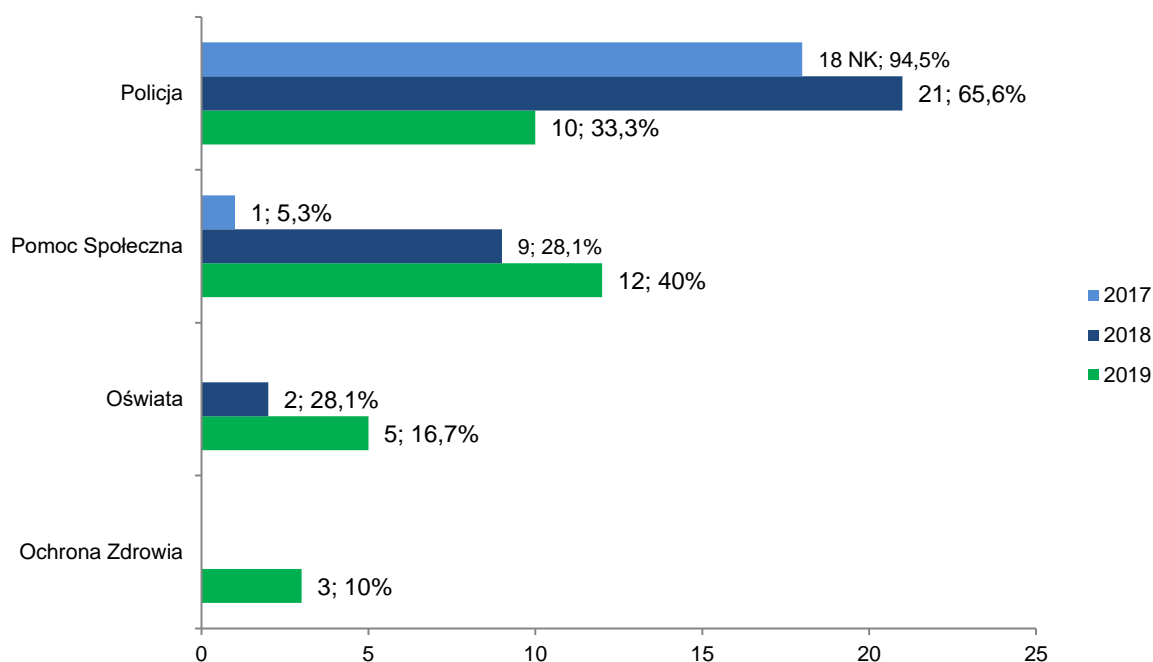
Żadnej Niebieskiej Karty nie wypełnili przedstawiciele służby zdrowia i komisji alkoholowych.

Jeszcze inna sytuacja miała miejsce w roku 2017, gdy na 19 nowych Niebieskich Kart 94,7% (18 NK) wypełnili przedstawiciele Policji. Jedną NK (5,3%) wypełnił przedstawiciel pomocy społecznej. Żadnej Niebieskiej Karty nie wypełnili przedstawiciele ochrony zdrowia, oświaty i komisji alkoholowych.

W roku 2019 w porównaniu do lat 2017 – 2018 zmniejszyła się liczba (i udział procentowy) NK zakładanych przez przedstawicieli Policji (o 8 w stosunku do roku 2017, o 11 w stosunku do roku 2018). Rośnie natomiast:

- (znacząco) liczba NK zakładanych przed przedstawicieli pomocy społecznej (o 11 w stosunku do roku 2017, o 3 w stosunku do roku 2018);
- liczba NK zakładanych przez przedstawicieli oświaty (o 3 NK w stosunku do roku 2018);
- liczba NK zakładanych przez przedstawicieli ochrony zdrowia (założonych po raz pierwszy w roku 2019).

Wykres 1. Niebieskie Karty w latach 2017 – 2019 – wypełnianie przez służby [liczba NK]

Źródło: Karta monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie w latach 2017-2019.

Analiza skali zjawiska przemocy w rodzinie w latach 2017 – 2019 (NK-A wszczynająca procedurę – pierwsza) wyraźnie wskazuje na fakt, że najczęściej osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą, pozostają kobiety, zwłaszcza do 60. r.ż. Liczba ta rośnie w poszczególnych latach i wynosi odpowiednio: 2017 – 15 NK, 78,9% wszystkich NK; 2018 – 21 NK, 65,6% wszystkich NK; 2019 – 23 NK, 76,7% wszystkich NK.

Struktura demograficzna osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, nie zmieniła się na przestrzeni lat 2017 – 2019. Zdecydowanie najczęściej osobami, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, są mężczyźni, zwłaszcza do 60. r.ż. (w 2017: 17 osób, w 2018: 26 osób, w 2019: 27 osób).

Oceniając skalę dynamiki zjawiska przemocy w rodzinie na przestrzeni analizowanych lat (NK-A założona w toku procedury – kolejna), zauważyć można niewielki wzrost (2019: 3 NK, 2018: 1 NK, 2017: 0 NK).

W roku 2019 liczba zakończonych procedur NK wyniosła 17 (wszystkie z powodu ustania przemocy). W latach poprzednich liczba ta była niższa, a powody zdywersyfikowane (2017: 7 zakończonych procedur, w tym 4 z powodu ustania przemocy, 3 z powodu bezzasadności procedury; 2018: 13 zakończonych procedur, w tym 10 z powodu ustania przemocy, 3 z powodu bezzasadności procedury).

W roku 2019 w jednej rodzinie na terenie Gminy Kosakowo wszczęto procedurę NK po raz kolejny, tj. po wcześniej zakończonej procedurze (w roku 2018 stało się tak w 2 rodzinach, w 2017 w żadnej).

Na przestrzeni lat 2017 – 2019 w Gminie Kosakowo nie było rodzin, którym odebrano dzieci na podstawie art. 12a Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy rodzinie³.

Struktura przemocy w Gminie Kosakowo nie zmienia się. Na przestrzeni ostatnich 3 lat dominuje przemoc psychiczna/emocjonalna, następnie: przemoc fizyczna, ekonomiczna i seksualna. Rosną liczebności poszczególnych wskazań. W roku 2019 liczba osób dotkniętych przemocą wyniosła do 109, co oznacza wzrost o 55 wskazań (ponad połowę) w stosunku do roku 2018 (54 wskazania) i o 84 wskazania (ponad trzy czwarte) w stosunku do roku 2017 (25 wskazań).

Przemoc psychiczna/emocjonalna jest najczęściej stosowanym typem przemocy. W roku 2019 (53 wskazania, 48,6% wszystkich wskazań w roku) widać zdecydowany przyrost Niebieskich Kart, które wskazywały na stosowanie przemocy psychicznej/emocjonalnej (porównując: 2018 – 25 wskazań, 46,3%, 2017 – 11 wskazań, 44%). Pomiędzy rokiem 2018 a 2019 odnotowano największy wzrost liczbowy wskazań (o 28). Warto zauważyć, że procentowo udział przemocy psychicznej/emocjonalnej na przestrzeni trzech analizowanych lat jest na zbliżonym poziomie (między 44% a 48,6%), choć wskazania liczbowe zdecydowanie rosną.

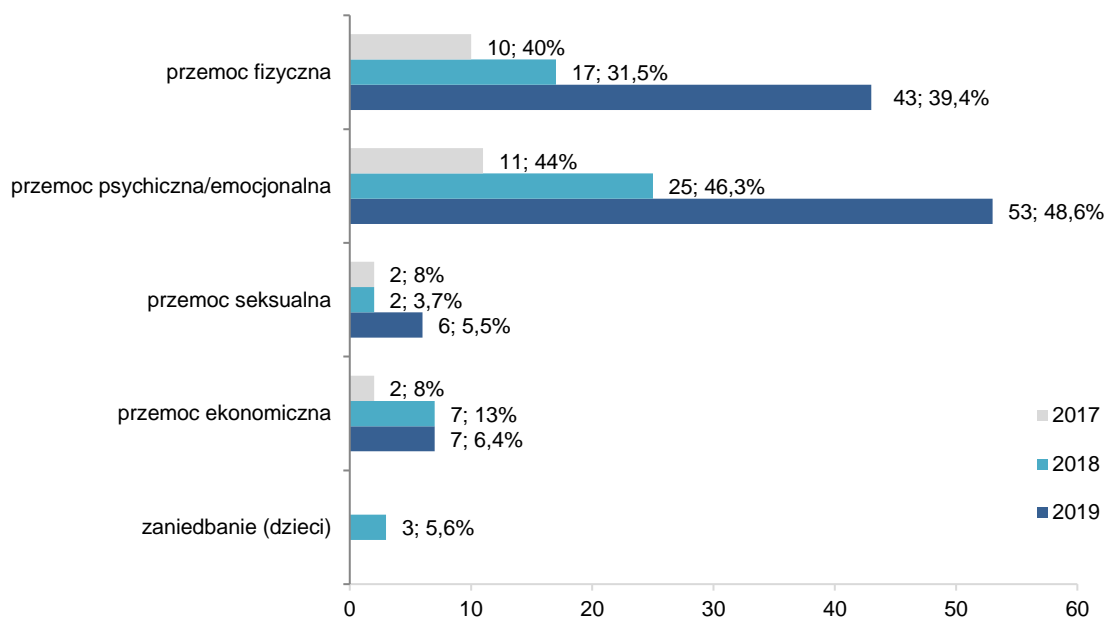
Drugim najczęściej stosowanym rodzajem przemocy jest przemoc fizyczna. W roku 2019 odnotowano przyrost NK wskazujących na stosowanie tego rodzaju przemocy (43 wskazania, 39,4% wszystkich wskazań w roku). W porównaniu z rokiem 2018 jest to wzrost o 26 wskazań, a w porównaniu z rokiem 2017 – o 33 wskazania. Między rokiem 2018 a 2019, poza liczbowym, można zaobserwować wzrost procentowy – o 7,9%.

W porównaniu do 2018 roku wzrósł odsetek i liczba wskazań dotyczących udziału przemocy seksualnej – do 6 wskazań i 5,5% (2018: 2 wskazania, 3,7%). Pod względem liczby wskazań kwestia przemocy ekonomicznej w latach 2018 – 2019 jest na tym samym poziomie (6 wskazań), procentowo natomiast odnotowano spadek w roku 2019 (z 13% w roku 2018 do

³ W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. (Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Dz. U. z dnia 20 września 2005 r. Nr 280 poz.11493).

6,4% w roku 2019). W roku sprawozdawczym 2019 nie odnotowano NK, w których wskazane byłoby zaniedbanie dzieci.

Wykres 2. Niebieskie Karty w latach 2017 – 2019 – typ stosowanej przemocy [liczba NK]

Źródło: Karta monitoringu zjawiska przemocy w rodzinie w latach 2017-2019

2. Zespół interdyscyplinarny

Kluczowym ciałem, który zajmuje się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest zespół interdyscyplinarny i grupy robocze. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest prowadzenie zintegrowanych działań oraz koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust.10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 z późn.zm.), tj. Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, służby zdrowia, oświaty, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zarządzeniem Wójta Gminy Kosakowo w dniu 10 lutego 2020 r. powołano Zespół Interdyscyplinarny (ZI) do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Kluczowe zadania ZI to:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

W każdym z analizowanych 3 lat, tj. 2017 – 2019 funkcjonował *Zespół Interdyscyplinarny*, który corocznie odbywał 4 spotkania.

W roku 2017 utworzono 19 grup roboczych⁴, które odbyły 32 spotkania. Liczba osób objętych pomocą grup roboczych wyniosła 87, w tym 30 kobiet (3 starsze), 29 mężczyzn i 28 dzieci. Pomocą grup roboczych objęto 27 rodzin. W roku 2018 utworzono 21 grup roboczych, które odbyły 60 spotkań. Pomocą grup roboczych objęto 169 osób, w tym 53 kobiety (1 niepełnosprawna, 6 starszych), 55 mężczyzn (3 starszych) i 61 dzieci. 48 rodzin objęto pomocą grup roboczych. W 2019 roku zostało utworzonych 45 grup roboczych, które odbyły 83 posiedzenia. 165 osób zostało objętych pomocą grup roboczych, w tym 50 kobiet (2 niepełnosprawne, 9 starszych), 51 mężczyzn (2 niepełnosprawnych, 3 starszych), 64 dzieci. Pomocą zespołów objęto 53 rodziny.

Z analiz wynika, że w roku 2019 znacznie wzrosła liczba powołanych grup roboczych (o 24 w stosunku do roku 2018) oraz liczba spotkań tych zespołów (o 23 w stosunku do roku 2018). Pozostałe parametry (liczba kobiet, mężczyzn, dzieci oraz rodzin objętych pomocą) były w latach 2018 – 2019 na zbliżonym poziomie.

Tabela 2 Powoływanie i praca grup roboczych w latach 2017 – 2019

2017	2018	2019
<ul style="list-style-type: none"> •19 grup roboczych •32 spotkania •87 osób objętych pomocą •30 kobiet •29 mężczyzn •28 dzieci •27 rodzin	<ul style="list-style-type: none"> •21 grup roboczych •60 spotkań •169 osób objętych pomocą •53 kobiety •55 mężczyzn •61 dzieci •48 rodzin	<ul style="list-style-type: none"> •45 grup roboczych •83 spotkania •165 osób objętych pomocą •50 kobiet •51 mężczyzn •64 dzieci •53 rodziny

Źródło: Sprawozdanie z realizacji uchwały Rady Gminy Kosakowo dot. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2017,2018,2019

⁴ W ramach procedury członkowie grupy roboczej: udzielają pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie; podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań; opracowanie i realizacja indywidualnego planu pomocy; zapraszają osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie grupy roboczej; opracowują indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie jej rodziny, który zawiera propozycje działań pomocowych; rozstrzygają o braku zasadności podejmowania działań.

W latach 2017 – 2019 osobom dotkniętym przemocą w rodzinie udzielano pomocy i wsparcia w różnych formach. W 2017 roku wsparcie realizowane było przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego. W porównaniu z latami 2017 – 2018 wzrosła liczba osób, które w roku 2019 skorzystały z poradnictwa psychologicznego (o 17 osób więcej niż w roku 2018, o 35 osób więcej niż w roku 2017). Duży wzrost odnotowano również w kwestii poradnictwa socjalnego: w roku 2019 skorzystało z niego 35 osób, tj. o 32 osoby więcej niż w roku 2018, o 26 osób więcej niż w roku 2017.

Tabela 2. Wsparcie realizowane przez instytucje publiczne w formie poradnictwa w latach 2017 – 2019
[osoby]

2017	2018	2019
<ul style="list-style-type: none"> •psychologiczne: 8 •prawne: 3 •socjalne: 9	<ul style="list-style-type: none"> •psychologiczne: 26 •prawne: 9 •socjalne: 3	<ul style="list-style-type: none"> •psychologiczne: 43 •prawne: 4 •socjalne: 35

Źródło: Sprawozdanie z realizacji uchwały Rady Gminy Kosakowo dot. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2017, 2018, 2019

W ramach zapewnienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w ośrodkach wsparcia, w tym całodobowych oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej powstał punkt konsultacyjny, który działał w trakcie wszystkich analizowanych lat. W roku 2017 zapewnił wsparcie 24 osobom (24 kobietom, w tym 3 starszym), w 2018 – 26 kobietom, w roku 2019 – 43 osobom, w tym 38 kobietom (3 starsze) oraz 5 mężczyznom. Liczba osób korzystających z punktu konsultacyjnego sukcesywnie wzrasta (2018: o 17 osób, w dodatku obojga płci, 2017: o 19 osób).

Od 1 stycznia 2016 r. Starosta Pucki utworzył na terenie powiatu puckiego tj. w Kosakowie, Pucku i Władysławowie punkty nieodpłatnej pomocy prawnej. Punkt Pomocy Prawnej, który znajduje się w budynku GOPS w Kosakowie jest czynny od poniedziałku do piątku. Przed udzieleniem bezpłatnej pomocy prawnej można zażądać od osoby uprawnionej okazania dokumentu stwierdzającego tożsamość. Osoby uprawnione do uzyskania pomocy prawnej określa ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. (Dz.U. z 2015r. poz. 1255 z późn. zm.) o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej.

Ze sprawozdań z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2019 wynika, że w roku 2019 wzrosły następujące liczebności:

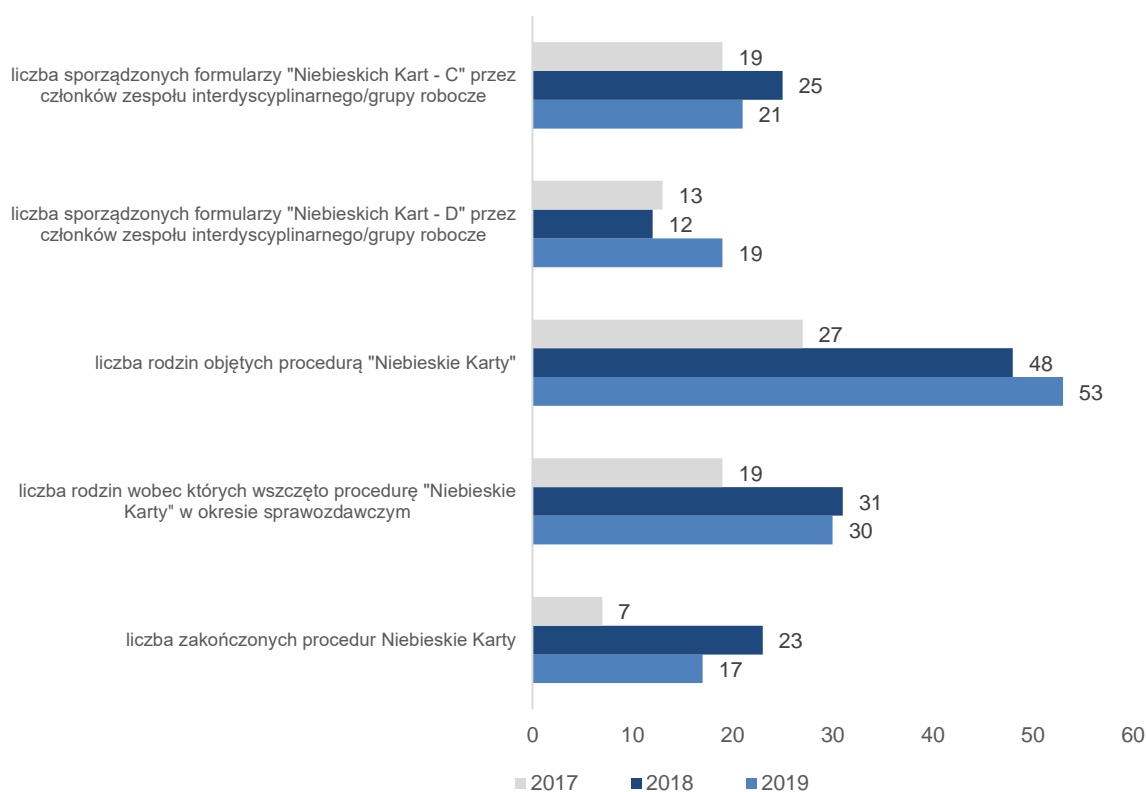
- liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty D” przez członków zespołu interdyscyplinarnego/ grupy robocze (wzrost o 7 NK w stosunku do roku 2018 i o 6 NK w porównaniu do roku 2017),

→ liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” (wzrost o 5 NK w stosunku do roku 2018 i o 26 NK w porównaniu do roku 2017).

Ze sprawozdań z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2019 wynika, że w roku 2019 zmalały następujące liczebności:

- liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty C” przez członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy robocze (spadek o 4 NK w stosunku do roku 2018 i o 2 NK w porównaniu do roku 2017),
- liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w okresie sprawozdawczym (spadek o 1 NK w stosunku do roku 2018 i o 11 NK w porównaniu do roku 2017),
- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” (spadek o 6 NK w stosunku do roku 2018, wzrost o 10 NK w porównaniu do roku 2017).

Wykres 3. Stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty – podsumowanie

Źródło: Sprawozdanie z realizacji uchwały Rady Gminy Kosakowo dot. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2017, 2018, 2019

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w latach 2017-2019 w Gminie Kosakowo miała na celu udzielanie wsparcia i profesjonalnej pomocy zmierzającej do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenia skuteczności ochrony ofiar

przemocy w rodzinie dostępności pomocy dla nich, zwiększenia skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Kluczowe działania podejmowane w Gminie Kosakowo w związku z realizacją Programu w analizowanych trzech latach prezentuje poniższa tabela.

Tabela 3. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – działania realizowane w latach 2017 – 2019

2017	2018	2019
Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez zbieranie informacji dotyczących skali występowania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kosakowo. Rejestrowanie przypadków przemocy domowej przez instytucje świadczące pomoc ofiarom przemocy w rodzinie tj. służbę zdrowia, oświatę, policję, pomoc społeczną.		
27 Niebieskich Kart	48 Niebieskich Kart	53 Niebieskie Karty
w tym: 19 nowych Niebieskich Kart	w tym: 32 nowe Niebieskie Karty	w tym: 30 nowych Niebieskich Kart
18 NK – Policja	21 NK – Policja	10 NK - Policja
1 NK – pomoc społeczna	9 NK – pomoc społeczna	12 NK – pomoc społeczna
	2 NK – oświata	7 – ochrona zdrowia
		5 – oświata
11 wskazań – przemoc psychiczna/emocjonalna	25 wskazań – przemoc psychiczna/emocjonalna	43 wskazania – przemoc fizyczna
10 wskazań – przemoc fizyczna	17 wskazań – przemoc fizyczna	53 wskazania – przemoc psychiczna
2 wskazania – przemoc seksualna	2 wskazania – przemoc seksualna	6 wskazań – przemoc seksualna
2 wskazania – przemoc ekonomiczna	7 wskazań – przemoc ekonomiczna	7 wskazań – przemoc ekonomiczna
	3 wskazania – zaniedbanie (dzieci)	
87 osób w rodzinach dotkniętych przemocą, w tym:	169 osób w rodzinach dotkniętych przemocą, w tym:	165 osób w rodzinach dotkniętych przemocą, w tym:
29 mężczyzn	55 mężczyzn	51 mężczyzn
30 kobiet	53 kobiety	50 kobiet
28 dzieci	61 dzieci	64 dzieci

Prowadzenie Zespołu Interdyscyplinarnego i spotkania Grup Roboczych.		
19 spotkań z Grupami Roboczymi	60 spotkań z Grupami Roboczymi	83 spotkania z Grupami Roboczymi
Kończenie procedur w związku z ustaniem przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniem o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.		
11 zakończonych procedur	27 zakończonych procedur	17 zakończonych procedur
Realizacja szkoleń w porozumieniu z Pełnomocnikiem Wójta ds. Rozwiązywania i Profilaktyki Problemów Alkoholowych.		
Brak szkoleń	Brak szkoleń	Szkolenie „Praktyczna realizacja przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacji procedury NK” dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych oraz dla pracowników oświaty we wszystkich szkołach gminnych.
Poszerzenie poradnictwa specjalistycznego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Współpracy z instytucjami pomocowymi, działającymi w celu przeciwdziałania oraz pomocy osobom doznającym przemocy. ▪ Monitorowania rodzin. ▪ Ukierunkowania i w miarę potrzeb kierowania do innych specjalistów (prawnik, psycholog, komisja alkoholowa). ▪ Pomocy w sporządzaniu dokumentów, pism procesowych. ▪ Konsultacji psychologicznych na terenie Gminy Kosakowo dla ofiar przemocy. ▪ Zapewnienia osobom doznającym przemocy wsparcia finansowego i pomocy w postaci pracy socjalnej zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej z dn. 12 marca 2004 r. ▪ Udostępnienia informacji o instytucjach i organizacjach udzielających pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy. 		
Promowanie efektywnych sposobów rozwiązywania konfliktów w rodzinie oraz sposobów radzenia sobie z agresją i złością – w celu nabycia umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz radzenia sobie z agresją realizowane były poprzez:		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pogadanki i rozmowy na zajęciach, w trakcie apeli szkolnych. ▪ Prelekcje z przedstawicielami policji w szkołach. ▪ Zajęcia z uczniami i spotkania z rodzicami, np. dotyczące cyberprzemocy, warsztaty „Odpowiedzialność karna nieletnich i bezpieczny Internet”. ▪ Szkolenia dla przedstawicieli instytucji biorących udział w spotkaniach grup roboczych oraz osób zakładających NK. 		

- Propagowanie ulotek informacyjnych.
- Prowadzenie zajęć „Szkoła dla rodziców”.

Celem spotkań Zespołu Integracyjnego jest:

- Budowanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Kosakowo.
- Podnoszenie świadomości społecznej mieszkańców w zakresie problematyki przemocy w rodzinie.
- Zwiększanie efektywności działań podejmowanych w związku z problemem przemocy w rodzinie.
- Zwiększanie umiejętności i kompetencji zawodowych pracowników i przedstawicieli innych służb, integrowania środowisk i działań na rzecz ograniczania zjawiska przemocy w rodzinie, wymianie informacji o zjawisku przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie zintegrowanych i skoordynowanych działań przedstawicieli, specjalistów i wolontariuszy różnych służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

*Źródło: Sprawozdania z wykonania Uchwały Nr XXIV/24/2016 Rady Gminy Kosakowo z dnia 21 kwietnia 2016 r.
w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020*

Rysunek 3 Ulotka informacyjna dotycząca przeciwdziałania przemocy w Gminie Kosakowo

www.kosakowo.pl

BIULETYN GMINY KOSAKOWO

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Doznajesz przemocy – ZADZWOŃ! Jesteś jej świadkiem – REAGUJ!

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kosakowie informuje o możliwościach, z których mogą skorzystać wszystkie osoby dotknięte przemocą w rodzinie. Sytuacja alienacji związana z obecnie panującym stanem epidemii i zasadami dotyczącymi ograniczeń w przemieszczaniu się, może być wyjątkowo trudna dla osób doznających przemocy w rodzinie – **Osobisty plan awaryjny**

Szczególnie przydatna aplikacja w obecnym czasie, zwłaszcza w kontekście utrudnionej komunikacji ze służbami i konieczności zachowania dyskrecji w sprawach przemocy.

Poniżej znajdują Państwo przydatne wskazówki, informacje, linki i telefony.

WSPARCIE OGÓLNOPOLSKIE

- 800-120-002 Ogólnopolskie Pogotowie Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „NIEBIESKA LINIA” czynny całą dobę
- telefoniczne dyżury prawników (22) 666-28-50 w poniedziałki i wtorki w godzinach 17.00-21.00 porada
- e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia@info
- SKYPE – dyżur w języku migowym – pogotowie.niebieska.linia (w poniedziałki w godzinach 13.00-15.00)
- 800-120-226 Policyjne Telefon Zaufania ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (czynny 9.30-15.30)
- +48 222-309-900 Numer SOS – Linia Pomocy Pokrzywdzonym (czynna całą dobę)
- 116-111 Bezpłatny Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży (czynny 12.00-2.00)
- 800-12-12-12 Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka (czynny poniedziałek – piątek 8.15-20.00)
- 800-702-222 Linia Wsparcia dla Osób w Stanie Kryzysu Psychicznego (czynna całą dobę).

KONTAKT na terenie Gminy Kosakowo
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kosakowie

ul. Flotkowa 2B, 81-198 Kosakowo;
tel. (58) 620-82-02, 797-098-918, 797-099-394; gops@kosakowo.pl

Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego – Małgorzata Borek
Pracownicy socjalni:

- **Beata Stencel** – rejon: Kosakowo, Pierowszyno
- **Sylwia Marek** – rejon: Dębogórze, Rewa
- **Jolanta Szyperka** – rejon: Mosty, Suchy Dwór
- **Justyna Zawadzka – Wiśniewska** – rejon: Kazimierz, Dębogórze Wybudowanie, Pogórze
- **Monika Wowk** – rejon: Mechelinki, Pogórze

Komisariat Policji Kosakowo
ul. Żeromskiego 71, 81-198 Kosakowo; tel. (58) 679-13-97
DZIELNICOWI:

• **asp.szt. Sławomir Chyła**, tel. 723-636-478 – rejon: Kosakowo, Mechelinki, Mosty, Pierowszyno, Rewa ; e-mail: dzielnicowy.kosakowo@gd.policja.gov.pl

• **st.asp. Arkadiusz Kupeczak**, tel. 723-636-432 – rejon: Dębogórze, Dębogórze Wybudowanie, Kazimierz, Pogórze, Suchy Dwór; e-mail: dzielnicowy.kosakowo2@gd.policja.gov.pl

• **Paulina Chyła – Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

pok. nr 111 w Urzędzie Gminy; tel. 606 731 674; e-mail: alpkpomoc@kosakowo.pl

Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kosakowie

• **Sławomir Chyła – przewodniczący komisji**; tel. 692 943 433

• **Jolanta Mojsiejuk – kierownik Referatu ds. Oświaty**

• **Magdalena Dettlaff**

Biuro – pok. 210, na II piętrze Urzędu Gminy; tel. (58) 660 43 45; e-mail oswiata@kosakowo.pl oraz szkoły gminne:

• **Szkoła Podstawowa im. kontradmirala Xawerego Czernickiego w Pogórze** 81-198 Kosakowo Pogórze ul. Szkolna 15 tel. (58) 665-76-30 e-mail: sp-pogorze@wp.pl adres strony: www.sp-pogorze.pl

• **Szkolno-Przedszkolny w Mostach** 81-198 Kosakowo Mosty ul. Szkolna 16 tel. (058) 679-13-21 fax (58) 679-11-82 e-mail: spmosty@onet.pl spmostydyrektor@onet.eu adres strony: www.spmosty.szkolnastrona.pl

• **Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dębogórze** 81-198 Kosakowo Dębogórze ul. Pomorska 30 tel./ fax (58) 679-13-25 e-mail: sekretariatdebogorze@interia.pl spdebogorze.dyrektor@wp.pl adres strony: www.spdebogorze.edupage.org „Lebkuchen i Sędziak” Lekarska Spółka Partnerska NZOZ „Kosakowo” ul. Żeromskiego 51, 81-198 Kosakowo; tel. 58 679 13 23; e-mail: nzozkosakowo@wp.pl

• **Pielęgniarka środowiskowo-rodzinna Anna Piucienik** 509-264-636 – rejon- Rewa, Mosty, Mechelinki, Pierowszyno.

• **Pielęgniarka środowiskowo-rodzinna Małgorzata Franiak** 798-792-275- rejon- Suchy Dwór, Pogórze, Dębogórze, Kosakowo.

STOP!
przemocy w rodzinie

Tędy możesz się dowiedzieć, jak aplikacja mobilna dzięki której jesteś anonimowo może być wykorzystana w przemyśle, w celu uniknięcia ryzyka i informacji. Wzrost może być skutkiem aplikacji, która umożliwia dostęp do funkcjonalności oferowanych w czasie.

VI. Prognoza

1. Założenia

Planując założenia *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kosakowo na lata 2021-2025* uwzględniono zarówno wnioski

i rekomendacje z diagnozy i analizy dokumentów branżowych oraz zalecane procedury stosowane przy jego wdrażaniu. Realizacja obowiązku przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie koncentruje się wokół działań ukierunkowanych na:

- udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy;
- oddziaływanie na sprawców przemocy;
- podnoszenie świadomości społecznej w zakresie problemu przemocy w rodzinie.

2. Metody

Kluczowe metody przeciwdziałania przemocy w rodzinie koncentrują się na czterech kategoriach działań:

- działania uprzedzające: diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie;
- działania interwencyjne: opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie;
- działania wspierające: psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie;
- działania korekcyjno – edukacyjne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

3. Obszary Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kosakowo na lata 2021-2025 składa się z trzech obszarów, do których wyznaczono cele szczegółowe, kierunki działań oraz wskaźniki.

Obszar 1. PROFILAKTYKA

Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie profilaktyki przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Gminy Kosakowo.

Obszar 2. INTERWENCJA I WSPARCIE

Działania interwencyjne i wspierające w sytuacji występowania przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Gminy Kosakowo.

Obszar 3. GMINNY SYSTEM

Działania usprawniające gminy system przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Kosakowo.

Rysunek 4 Obszary Programu

4. Cel główny, cele operacyjne i kierunki działań w poszczególnych obszarach

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Kosakowo.

Obszar 1. Profilaktyka

Cele operacyjne:

- 1.1. Zwiększenie dostępu mieszkańców Gminy Kosakowo do informacji i wiedzy z zakresu profilaktyki przemocy w rodzinie.
- 1.2. Zwiększenie wiedzy i umiejętności oraz postaw wobec życia w rodzinie bez przemocy.
- 1.3. Wzmocnienie działań profilaktycznych w zakresie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań w obszarze 1. PROFILAKTYKA

- 1.1.1. Opracowywanie i rozpowszechnianie (Internet, Biuletyn, media, ulotki) materiałów informacyjnych dostosowanych do potrzeb różnych grup docelowych m.in. dzieci, młodzież, osoby starsze, zależne, sąsiedzi, sprawcy przemocy, doświadczający przemocy.
- 1.1.2. Stała aktualizacja informatora o dostępnej ofercie pomocy dla rodzin doświadczających przemocy.
- 1.1.3. Współuczestnictwo w kampaniach, prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 1.1.4. Działania edukacyjno-profilaktyczne dla dzieci i rodziców w różnorodnych formach wsparcia dziennego i innych punktach realizujących zajęcia profilaktyczne, terapeutyczne i socjoterapeutyczne (świetlice wiejskie, szkolne koła zainteresowań, kluby, praca podwórkowa).
- 1.1.5. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie rozpoznawania symptomów przemocy, szukania pomocy w sytuacjach doznawania przemocy, dyskryminacji, łamania praw dziecka oraz radzenia sobie ze stresem, emocjami i agresją oraz tolerancji wobec inności.
- 1.1.6. Edukacja w szkole dotycząca przemocy w rodzinie jako tematyka godzin wychowawczych.
- 1.1.7. Edukacja w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem, emocjami i agresją:
  - a) rodziców w zakresie wychowania bez przemocy;
  - b) młodych osób, małżeństw i par rozpoczynających wspólne życie rodzinne.
- 1.1.8. Działania edukacyjno-profilaktyczne dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie.
- 1.1.9. Podejmowanie działań budujących wrażliwość sąsiedzką wśród społeczności gminnej na zjawisko występowania przemocy w otoczeniu.

Obszar 2. Interwencja i wsparcie

Cele operacyjne:

- 2.1. Podniesienie jakości i dostępności usług świadczonych w sytuacji występowania przemocy w rodzinie.
- 2.2. Zwiększenie skuteczności ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- 2.3. Rozszerzenie skuteczności działań kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Kierunki działań w obszarze 2. INTERWENCJA I WSPARCIE

- 2.1.1. Prowadzenie procedur NK i organizowanie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych.

- 2.1.2. Zapewnienie warunków do pracy zdalnej na rzecz osób uwikłanych w przemoc, zwłaszcza pracy Grup Roboczych, Zespołu Interdyscyplinarnego oraz konsultacji specjalistycznych.
- 2.1.3. Podejmowanie działań interwencyjnych wobec osób doświadczających przemocy.
- 2.1.4. Podejmowanie interwencji w sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie.
- 2.1.5. Zapewnienie osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia.
- 2.1.6. Prowadzenie konsultacji specjalistycznych w sytuacji interwencji, m.in. psychiatrycznych, psychologicznych, medycznych, prawnych.
- 2.1.7. Prowadzenie punktu konsultacyjnego - „Punkt Pomocy Rodzinie” udzielającego pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym i doświadczającym przemocy oraz osobom mającym problem z kontrolą zachowań.
- 2.1.8. Rozwijanie oferty pomocy dla rodzin w kryzysie okołorozwodowym.
- 2.1.9. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
- 2.1.10. Podejmowanie oddziaływań długoterminowych wobec osób uwikłanych w przemoc w rodzinie, w tym zindywidualizowana i długofalowa ścieżka wsparcia post-interwencyjnego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- 2.1.11. Prowadzenie grup wsparcia, grup samopomocowych dla osób z grup szczególnie narażonych na przemoc.

Obszar 3. Gminny system

Cele operacyjne:

- 3.1. Zwiększenie kompetencji służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 3.2. Wzmocnienie współpracy międzysektorowej i międzyinstytucjonalnej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 3.3. Doskonalenie procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie i diagnozowanie zjawiska.

Kierunki działań w obszarze 3. GMINNY SYSTEM

- 3.1.1. Szkolenia dla osób tzw. „pierwszego kontaktu”, służb, pedagogów, nauczycieli, pracowników oświaty, specjalistów w zakresie m.in.:
  - a) interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie,
  - b) pracy interdyscyplinarnej na rzecz rodziny,
  - c) rozpoznawania objawów stosowania przemocy,
  - d) pierwszej pomocy psychologicznej.
- 3.1.2. Superwizje dla osób pracujących z rodzinami objętymi procedurą NK.

-
- 3.1.3. Tworzenie lokalnej koalicji podmiotów publicznych, pozarządowych i społecznych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
  - 3.1.4. Monitorowanie realizacji procedur NK oraz realizacji działań w Programie. Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie.

Zbiorcze zestawienie wszystkich celów i kierunków działań oraz wskaźników prezentuje tabela - Matryca strategiczna.

Matryca strategiczna Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kosakowo na lata 2021-2025		
Cel długofalowy: Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Gminie Kosakowo.		
Obszar 1. PROFILAKTYKA Działania informacyjno-edukacyjne w zakresie profilaktyki przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Gminy Kosakowo.	Obszar 2. INTERWENCJA I WSPARCIE Działania interwencyjne i wspierające w sytuacji występowania przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Gminy Kosakowo.	Obszar 3. GMINNY SYSTEM Działania usprawniające gminy system przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w Gminie Kosakowo.
CELE OPERACYJNE		
1.1. Zwiększenie dostępu mieszkańców Gminy Kosakowo do informacji i wiedzy z zakresu profilaktyki przemocy w rodzinie. 1.2. Zwiększenie wiedzy i umiejętności oraz postaw wobec życia w rodzinie bez przemocy. 1.3. Wzmocnienie działań profilaktycznych w zakresie przemocy w rodzinie.	2.1. Podniesienie jakości i dostępności usług świadczonych w sytuacji występowania przemocy w rodzinie. 2.2. Zwiększenie skuteczności ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie. 2.3. Rozszerzenie skuteczności działań kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie.	3.1. Zwiększenie kompetencji służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 3.2. Wzmocnienie współpracy międzysektorowej i międzyinstytucjonalnej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 3.3. Doskonalenie procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie i diagnozowanie zjawiska.
KIERUNKI DZIAŁAŃ		
1.1.1. Opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (Internet, Biuletyn, media, ulotki) dostosowanych do potrzeb różnych grup docelowych m.in. dzieci, młodzież, osoby starsze, zależne, sąsiedzi, sprawcy przemocy, doświadczający przemocy.	2.1.1. Prowadzenie procedur Niebieskie Karty i organizowanie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych. 2.1.2. Zapewnienie warunków do pracy zdalnej na rzecz osób uwikłanych w przemoc, zwłaszcza pracy Grup Roboczych,	3.1.1. Szkolenia dla osób tzw. „pierwszego kontaktu”, służb, pedagogów, nauczycieli, pracowników oświaty, specjalistów w zakresie m.in.: a) interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie,

<p>1.1.2. Stała aktualizacja i dystrybucja informatora o dostępnej ofercie pomocy dla rodzin doświadczających przemocy.</p> <p>1.1.3. Współuczestnictwo w kampaniach, prowadzonych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p> <p>1.1.4. Działania edukacyjno-profilaktyczne dla dzieci i rodziców w różnorodnych formach wsparcia dziennego i innych punktach realizujących zajęcia profilaktyczne, terapeutyczne i socjoterapeutyczne oraz zajęcia czasu wolnego (świetlice wiejskie, szkolne koła zainteresowań, kluby, praca podwórkowa).</p> <p>1.1.5. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie rozpoznawania symptomów przemocy, szukania pomocy w sytuacjach doznawania przemocy, dyskryminacji, łamania praw dziecka oraz radzenia sobie ze stresem, emocjami i agresją oraz tolerancji wobec inności.</p> <p>1.1.6. Edukacja w szkole dotycząca przemocy w rodzinie jako tematyka godzin wychowawczych.</p> <p>1.1.7. Edukacja w zakresie sposobów radzenia sobie ze stresem, emocjami i agresją:</p> <p>a) rodziców w zakresie wychowania bez przemocy;</p>	<p>Zespołu Interdyscyplinarnego oraz konsultacji specjalistycznych.</p> <p>2.1.3. Podejmowanie działań interwencyjnych wobec osób doświadczających przemocy.</p> <p>2.1.4. Podejmowanie interwencji w sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie.</p> <p>2.1.5. Zapewnienie osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia.</p> <p>2.1.6. Prowadzenie konsultacji specjalistycznych w sytuacji interwencji, m.in. psychiatrycznych, psychologicznych, medycznych, prawnych.</p> <p>2.1.7. Prowadzenie punktu konsultacyjnego - „Punkt Pomocy Rodzinie” udzielającego pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym i doświadczającym przemocy oraz osobom mającym problem z kontrolą zachowań.</p> <p>2.1.8. Rozwijanie oferty pomocy dla rodzin w kryzysie okołorozwodowym.</p> <p>2.1.9. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.</p> <p>2.1.10. Podejmowanie oddziaływań długoterminowych wobec osób</p>	<p>b) pracy interdyscyplinarnej na rzecz rodziny,</p> <p>c) rozpoznawanie objawów stosowania przemocy,</p> <p>d) pierwszej pomocy psychologicznej.</p> <p>3.1.1. Superwizje dla osób pracujących z rodzinami objętymi procedurą NK.</p> <p>3.1.2. Tworzenie lokalnej koalicji podmiotów publicznych, pozarządowych i społecznych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p> <p>3.1.3. Monitorowanie realizacji procedur NK oraz realizacji działań w Programie. Zbieranie i analiza danych dotyczących występowania aktów przemocy w rodzinie.</p>
--	---	--

<p>b) młodych osób, małżeństw i par rozpoczynających wspólne życie rodzinne.</p> <p>1.1.8. Działania edukacyjno-profilaktyczne dla osób zagrożonych przemocą w rodzinie.</p> <p>1.1.9. Podejmowanie działań budujących wrażliwość sąsiedzką wśród społeczności gminnej na zjawisko występowania przemocy w otoczeniu.</p>	<p>uwikłanych w przemoc w rodzinie, w tym zindywidualizowana i długofalowa ścieżka wsparcia post-interwencyjnego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.</p> <p>2.1.11. Prowadzenie grup wsparcia, grup samopomocowych dla osób z grup szczególnie narażonych na przemoc.</p>	
WSKAŹNIKI		
<p>WP.1. Liczba osób objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych.</p> <p>WP.2. Liczba rodzin objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych.</p> <p>WP.3. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.</p> <p>WP.4. Liczba utworzonych grup roboczych.</p> <p>WP.5. Liczba osób objętych pomocą grup roboczych.</p> <p>WP.6. Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych.</p> <p>WP.7. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie.</p> <p>WP.8. Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa ogółem, w tym: medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego.</p> <p>WP.9. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z punktu konsultacyjnego</p> <p>WP.10. Liczba zakończonych procedur "Niebieskie Karty", na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.</p> <p>WP.11. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”, na skutek rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań</p> <p>WP.12. Liczba rodzin objętych procedurą "Niebieskie Karty".</p> <p>WP.13. Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę "Niebieskie Karty" w okresie sprawozdawczym.</p> <p>WP.14. Liczba osób objętych programem korekcyjno-edukacyjnym/ psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc.</p>		

VII. Metody i środki realizacji Programu

1. Termin realizacji programu

Niniejszy Program jest programem wieloletnim. Pięcioletnia perspektywa na lata 2021 -2025 pozwoli na spójne i kompleksowe podejście do przeciwdziałania problemom przemocy w rodzinie wśród mieszkańców Gminy Kosakowo. W perspektywie kilku lat doprowadzi to do lepszego wykorzystania potencjału istniejących struktur i rozwiązań, lepszego wykorzystania zasobów i skoordynowania zadań.

2. Realizatorzy i partnerzy Programu

Za koordynację działań Programu odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kosakowie. Podmioty współpracujące i działające w zakresie przeciwdziałania przemocy to:

- Urząd Gminy Kosakowo,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kosakowie,
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kosakowie,
- Punkt Konsultacyjny „Punkt Pomocy Rodzinie”,
- Placówki oświatowe,
- Prokuratura, Sądy,
- Policja,
- Służba zdrowia, podmioty lecznicze,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe.

3. Koszty realizacji Programu

Finansowanie Programu odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Kosakowo, w tym także dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art.18 ust.2 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, stanowiące Gminny Fundusz Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi. Pozostałe środki z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł, w tym w ramach funduszy europejskich, środków pochodzących z sektora pozarządowego i innych.

Jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z kierunkami określonymi przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

VIII. Monitoring i ewaluacja Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Kosakowo na lata 2021-2025 zarządzany jest przez Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kosakowie. Program monitorowany jest przez Zespół Interdyscyplinarny w Kosakowie.

Celem monitoringu będzie zapewnienie empirycznych, rzetelnych danych od kluczowych realizatorów Programu. Zarówno ilościowe, jak i jakościowe dane pozwolą na śledzenie postępów prac wdrożeniowych oraz umożliwią weryfikację poziomu wykonania zaplanowanych zadań oraz wskaźników w wieloletniej perspektywie czasowej.

Dane zebrane w trakcie procesu monitorowania będą analizowane i wykorzystywane do przygotowywania raportów wewnętrznych, zarówno na potrzeby samych realizatorów, w celu redystrybucji informacji, jak i w celu opracowania oraz prezentacji wymaganych okresowych i rocznych sprawozdań dla Ministerstwa, Wojewody, Rady Gminy Kosakowo i innych podmiotów czy instytucji.

Monitoring na potrzeby planistyczne umożliwi pozyskanie od kluczowych realizatorów niezbędnych informacji planistycznych na kolejne lata, z uwzględnieniem wniosków i rekomendacji z badań diagnostycznych i ewaluacji.

Ewaluacja efektów Programu zostanie dokonana w oparciu o sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

IX. Przewidywane efekty

Zakłada się, że realizacja Programu przyczyni się do:

- pogłębienia wiedzy społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- zmiany postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- ochrony ofiar przemocy poprzez wsparcie prawne i psychologiczne,
- usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą,
- systematycznej edukacji środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie poprzez rozpowszechnianie ulotek, plakatów, broszury, a także zamieszczenie informacji na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Kosakowie,
- zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy,
- zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą,
- spadku liczby przypadków przemocy w rodzinie.